

Anonim Şirket ve Limited Şirket Paylarının Gerçek Kişiler tarafından Devrinde “Değer Artış Kazancı ve Vergilendirilmesi”

S
İ
R
K
Ü
L
E
R

Tarih : 13.09.2017
Sirküler No : 17-34

Gerçek kişilerin hisse senedi ve ortaklık paylarının devri Gelir Vergisi Kanunu’nun 80’nci maddesinin 1 ve 4’üncü fıkralarına göre gelir vergisine tabidir. Ancak uygulamada bu tür kazançların beyanı unutulmakta veya ihmal edilebilmektedir.

Birçok alım satım işleminde devirler **nominal sermaye tutarı** üzerinden yapılmakta bu durumda da edinim değerleri ile satış değerleri arasında bir fark oluşmamaktadır. Örneğin; 100.000.- TL sermaye ile kurulmuş bir şirketin ortaklık payı (devir tarihi itibarı ile özkaynak tutarı 1.000.000.-TL olmasına rağmen) nominal sermaye tutarı üzerinden yani 100.000.- TL üzerinden devredilebilmekte ve sanki hiçbir kazanç elde edilmemiş gibi bir durum oluşmaktadır. Oysa gerçekte (1.000.000-100.000=) 900.000.-TL değer artış kazancı söz konusudur.

1-Gelir Vergisi Kanunu’nda değer artış kazancı:

GVK ‘nun mükerrer 80/1 maddesine göre; “...*tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç, menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar*” değer artış kazancı olarak vergilendirilir. Diğer bir ifade ile iki yılı aşkın bir süre elde tutulan hisse senetlerinin alım-satımından elde edilen kazançlar vergilendirilmeyecektir.

GVK ‘nun mükerrer 80/4 maddesine göre; “*Ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar*” değer artış kazancı olarak vergilendirilir. Diğer ifade ile ortaklık hakları veya hisseleri ne zaman satılırsa satılsın bunların alım-satımından elde edilen kazançlar değer artış kazancı olarak vergilendirilecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığı altında düşündüğümüzde, anonim şirketlerin sermayelerini temsil eden hisse senetlerini bastırıp hissedarlarına dağıtmaları değer artış kazancının oluşmaması bakımından önem arz etmektedir.

2-Hisse Senedi, Ortaklık Payı:

Uygulamada TTK'na göre ortaklarına payları karşılığında hisse senedi bastırarak dağıtabilen şirket tipi anonim şirketlerdir. Hisse senetleri şirket sözleşmesine uygun olarak hamiline veya nama yazılı olarak düzenlenebilir. GVK'nunun mükerrer 80/1'nci maddesinde yer alan düzenleme anonim şirketler tarafından bastırılarak hissedarlarına dağıtılmış olan bu hisse senetlerinin devri ile ilgilidir.

Hisse senedi bastırılmamış (veya muvakkat ilmühaber düzenlenmemiş) anonim şirketlerde bulunan hisseler ile limited şirketlerin (ve diğer ticaret şirketleri) hisseler ise ortaklık payı, hisse olarak tanımlanmaktadır. GVK'nunun mükerrer 80/4'ncü maddesinde yer alan düzenleme de hisse senedi bastırılmamış anonim şirketlerde ve limited şirketlerde bulunan hisseler/ortaklık paylarının devri ile ilgilidir.

3-6102 Sayılı Kanun'da Hisse Senedi Bastırılması ile ilgili Kurallar:

6102 sayılı kanununun 486'nci maddesine göre; *"Paylar hamiline yazılı ise yönetim kurulu, pay bedelinin tamamının ödendiği tarihten itibaren üç ay içinde pay senetlerini bastırıp pay sahiplerine dağıtımını zorunludur.*

Azınlık hissedarların talebi olmadıkça nama yazılı pay senedi bastırılması ihtiyaridir.

Pay senedi bastırılıncaya kadar geçici ilmühaber çıkarılabilir. "

6102 sayılı TTK 'nu ile birlikte **hamiline** yazılı pay senetlerinin (sermayenin ödemesi tamamlandıktan sonra 3 ay içinde) bastırılması zaten **zorunlu** hale gelmiştir. Ana sözleşmelerinde pay senetleri **hamiline** yazılı olarak belirlenmiş mükellefler sermayelerinin tamamı ödeninceye, **nama** yazılı olarak belirlenmiş mükellefler ise pay senedi bastırma kararı verilinceye kadar TTK 486-487 'nci maddelere uygun olarak **Geçici ilmühaber** çıkararak pay sahiplerine dağıtabilirler.

4-Değer Artış Kazancının Hesabı:

Örneğin, 2010 Haziran ayında 10.000.- TL ye edinilmiş hisse senetlerinin, 2017 Ocak ayında 500.000.- TL ye satılması durumunda; "pay senetleri bastırılmış ve en az iki yıldır elde tutulmakta ise" aradaki 490.000.- TL'lik kazanç için vergi ödenmeyecektir. Ancak pay senetlerinin, muvakkat ilmühaber veya pay senedi bastırmadan satılması durumunda 490.000.-TL. Tutarındaki kazancın vergilendirilmesi gerekecektir.

5-VUK 380'nci Madde Hükmüne Göre "izaha Davet":

01.09.2017 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere yayımlanan 482 sayılı VUK Genel Tebliği ile "ödenmesi gereken verginin ödenip ödenmediğini araştırmak bazı bulgular ile beyan edilen kazançlar arasında tutarsızlık tespit edilmesi durumunda mükelleflerden açıklama istenmesi" kararlaştırılmıştır.

Mükelleflerde açıklama istenebilecek 16 kalem konu başlığı belirlenmiştir. Bu konulardan bir tanesi de GVK 'nun mükerrer 80/1-4 maddesi kapsamında, ortaklık hak ve hisselerini elden çıkardıkları halde gelir vergisi beyannamesi vermedikleri veya vermiş oldukları gelir vergisi beyannamesinde bu gelirleri beyan etmedikleri yönünde haklarında ön tespit bulunan limited şirket ortakları şeklinde belirlenmiştir.

6- Sonuç:

a) Anonim şirket ortağı, hissesini ne zaman satarsa satsın, bundan doğan kazanç gelir vergisine tabidir. Ancak, 6102 sayılı kanunun 486-487 'nci maddelerine göre Geçici İlmühaber çıkarılmış ya da hisse senedi bastırılmış ve de GVK mük. Md. 80/1 hükmü gereğince iktisap tarihinden itibaren iki yıl süre ile elde tutulmuş olması durumunda hisse senetlerinin satışından elde edilecek kazançlar için gelir vergisi hesaplanmayacaktır. **Bu bakımdan anonim şirketlerin vakit geçirmeden geçici ilmuhaber yaptırmaları uygun olduğunda da hisse senetlerini bastırmaları çok yerinde olacaktır.**

b) Anonim şirket ortaklarının **hisse senedi bastırmaları halinde** bu istisna hakkında yararlanabilmeleri mümkün iken limited şirket ortaklarında böyle bir istisna sözkonusu değildir. Hisse satışının sözkonusu olması durumunda önemli değer artış kazançları hesaplanabileceği düşünülen durumlarda **şirket nev'inin anonim şirket tipine çevrilmesinde bu bakımdan büyük yarar vardır.**

c) Vergi Usul Kanunu'nun 380'ninci madde hükmüne göre **izaha Davet uygulamasının 1 Eylül 2017 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olması**, GVK mükerrer 80/1-4 kapsamında yer alan hisse devirlerinden hasıl olan kazançların vergilenip vergilenmediği hususunun özellikle izleneceği anlaşılmaktadır.

Saygılarımızla,